

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitet de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” TE 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARITIU ȘI SFINȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRĂȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 TE 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorizați și Decretului 60
Anunțuri și reclame după tarif

Nr 9 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

Miercuri 2 Februarie 1944

Anul 107

„Pe-al nostru steag e scris unire” ...

de I. Berclu

Improspătarea în mintea și simțirea contemporanilor a momentelor mari, determinate de izbucniri cu lung răsunet și cu adâncă influență asupra masei poporului este de o importanță deosebită azi, când strălucirea falsă a unor focuri de paie ar putea rătați pe unii oameni.

Cântecul este „Glasul neamurilor”, cum s'a spus de multă vreme. În el, în aceasta spontană tremurare a sufletului, se cuprinde tot ce simte și tot ce gândește o națiune.

Imnul este însă simbolul tuturor dorințelor și tuturor gândurilor.

Noi, Români, la fel ca și alte neamuri, avem imnurile noastre, fiecare cu semnificația lui: respectuoasă închinare către monarh, tunătoare chemare la luptă pentru libertate sau călduros apel la unire, sub faldurile tricolorului.

Reproducem, aici, câteva rânduri, atât de frumoase, ale istoricului Dimitrie Onciul asupra genezii imnului „Pe-al nostru steag”:

„Cu duloșie îmi reamintesc anii de studii la Universitatea din Viena, unde în același timp cu răposatul (Andrei Bârseanu) am urmat Facultatea de Filosofie și eram membri în societatea „România Jună”, la ale cărei ședințe literare eram amândoi nelipsiți; el ca președinte al comisiunii literare, eu ca vicepreședinte și conducător efectiv al Societății (președinte, mai mult onorific, fiind veteranul doctorand Sterie Ciurcu). Din inițiativa comitetului se ținu un concurs pentru un imn propriu al Societății, care până atunci avea drept imn „Deșteaptă-te, Române”. La cercetarea manuscriselor înaintate, a fost aclamat cu însuflețire imnul „Pe-al nostru steag e scris unire”.

Autorul era Andrei Bârseanu. Noul imn al „României Jună” a fost pus în muzică de prea curând decedatul Ciprian Porumbescu, pe atunci de asemenea student la Universitatea din Viena și membru al Societății, în sânul căreia organizase un cor excelent. Neuitată îmi este ședința în care prima dată s'a cântat imnul nostru, deșteptând un entuziasm extraordinar. Era în anul 1880. Treizeci și șase de ani în urmă, în seara marelui 14 de August 1916, când goarna chema feciorii români la luptă pentru desrobirea Ardealului, primul cântec de luptă ce le-am auzit răsunând în parcul dela Călimănești, unde mă aflam pentru cură, era: „Pe-al nostru steag e scris unire”.

Nu pot descrie adâncă emoțiune ce m'a cuprins atunci la auzul acestui imn, care în tinerețe mi-a

Continuare în pagina 3-a

NEGURI

de
Ion Colan

S'a lăsat din nou, pe sufletele unora, negura rece a evenimentelor cu fond pesimist. Din elasticitatea îngrijorătoare a fronturilor de luptă, din comunicatele oficiale sau oficioase ale diferitelor posturi de emisiune, din propaganda cu și fără temei a crainicilor atâtor națiuni prinse în vârtejul bătăliei, nici nu este de mirare că se mai văd și clătănări.

Oamenii taie firul în patru, clădesc din dorințe și temeri planuri în care fantasticul cu realul își dau întâlnire, fiecare crezându-se stăpân pe cheia viitorului, fiecare fiind convins că nu se va întâmpla decât așa cum susține el.

Firește, opiniile variază delo zi la alta, deprimante sau cert-optimiste, și n'are nicio importanță dacă același cetățean vinerea susține exact contrariul dela aceea ce argumenta cu tot arsenalul lui logic miercuria. Ba, uneori, când năzdrăvanul radio e mai plin de senzațional, și se întâmplă ca bietul om să fie pus pe două coloane în aceeași zi, încât singur nu se mai recunoaște.

Indiscutabil, un rol fără echivalent în războiul trecut, în toată această zăpăceală de opinii contradictorii, îl are chiar aparatul de radio. Fără el, comunicatul oficial al țării tale, sobru, cântărit în expresii, și-ar fi suficient pentru o-

rientarea ta și, în orice caz, temperatura s'ar ridica și coborî la toți după căldura sau răceala unei știri ce ar porni din același oficiu.

Unitatea sufletească a fiecărei țări ar fi mai întreagă fără această unealtă de discordie care seamănă în sufletul fiecăruia îndoiala, care face posibil războiul nervilor, mai grav chiar decât acel al bombardierelor Stukas, cu patru motoare, sau al diferitelor Katiușe.

În război, cu cât știi mai multe și din mai multe izvoare, cu atât mai rău pentru sufletul tău, pentru că tot ce știi se întemeiază pe informația tendențioasă, pe un adevăr îmbrobodit, de atâtea ori pe neadevăruri.

Unul îți spune: vine lupul, ca imediat altul să desmintă. Pe urmă același îi anunță apropierea ca primul să te infirmeze că a fost alungat. Unul te asigură că lupul e lup, celălalt îți atrage atenția că lupul s'a transformat în oaie, devenind subit ortodox. Iară tu, cetățene, descarcă-te cum poți: crede, nu crede, zâmbește sau vaietă-te, fă cum te taie capul. În definitiv rostul știrilor dela radio tocmai acesta este: să te clatine în credințele tale, să pună semne de întrebare acolo unde au fost certitudinile, și senin unde gândurile strivite de evenimente au ajuns cu logica la un punct mort. Când vei

fi zăpăcit de-a-binelea, un eveniment real, nu născocit, va veni să te lămurească, fie că asculți zece posturi de radio, fie că nu asculți niciunul.

Dacă sufletul tău însuși nu ți l-ai construit ca să emită și să recepționeze pe o singură undă tot ce are nevoie credința ta ca să rămână întreagă în victoria nației tale, atunci zadarnic învârți butonul aparatului de radio, alimentându-ți curiozitatea cu ce aduc undele dinafară.

Fii sigur, nimeni n'are interesul să-ți spună chiar ție tot adevărul. Trebuie să fie cineva cumplit de naiv să creadă că adevărul e numai într-o parte.

Iar din ciocnirea atâtor „adevăruri” aduse pe nevăzutele unde, nu se va alege nimeni cu limpezimii în suflet.

Cu neguri, da.

De aici și motivul că lumea, dela o vreme, vede lucrurile prin geamul aburit.

Și le văd mai cu seamă acei „bine informați”, care trec imaginat prin cabinetul de audiență al tuturor conducătorilor de popoare, ca la ei acasă.

*

Noroc că suntem o țară de țărani, iar aceștia știu, din îndelungă experiență, că și negurile trec.

„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Câte ceva despre Tg. Neamț

de A. P. Bănuț

Adică despre târgul liniștit și tăcut. Pentru că asta vrea să însemne, în vechea slavă, cuvântul „neamț”.

Într'adevăr, o adâncă tăcere acopere atât târgușorul, cât și întreaga superbă regiune înconjurătoare, presărată cu străvechi schituri înfipte în muchi de munte, și bătrâne mănăstiri, între care strălucește, și ca trecut, și ca prezent, cea mai cuprinzătoare dintre toate mănăstirile răsăritului mijlociu: Sfânta Mănăstire Neamțu.

Dacă romantica frumusețe și tainica liniște a orașelului e oarecum compromisă de sdrențuroasa, murdara și guraliva surescență a lui Sem, ce-i populează centrul, — în schimb, neașmoldoveneasca lui suburbie, Humuleștii de Târg, e celebră nu atât prin pedanta curățenie ce-o caracterizează, cât mai ales prin genialul ei fiu, povestitorul și humoristul Ion Creangă, care a văzut aci, în satul de lângă Ozana, lumina soarelui moldovenesc.

Târgușorul s'ar mai putea mândri și cu noul și bine întreținutul monument al Vânătorilor de Munte ce străluminează cu flacăra-i eternă „noptile încețoșate ale nesfârșitelor văi și dealuri împădurite, — dar, cu deosebire, se mândrește cu arhaicul monument istoric „Cetatea Neamțului” care din ruină în prăbușire, ce fusese până ieri alaltăieri, — grație priceperii și aprigei stăruințe a asistentului universitar D. Constantinescu dela Iași, s'a pomenit acum înviind din morți și prinzând zi cu zi tot mai noi și mai precise contururi. Ea se desbracă acum de stăbuna-i haină mucegăită și cred că va fi în curând, ceea ce-a fost odată: glorioasa cetate a lui Ștefan cel Mare, restaurată de mâinile abile ale unor meșteri moderni și îndemânateci.

Cine se va abate de-aci înainte prin Tg. Neamț, să nu uite a o cerceta, căci va fi surprins de radicala ei înnoire, de curățenia și rânduiala ce stăpânește și în lăuntrul și împrejurul bătrânelor sale ziduri.

PREDICI ÎN PUSTIU

Obscurantismul

Azi îmi îndrept articolul — de ar da Dumnezeu să nu fie predică în pustiu — contra scrisului multora din ai noștri, chiar scriitori cu bună reputație, de a scrie încâlcit, fără o singură idee clară sau de a scrie așa că multă vreme trebuie să-ți bați capul ce a vrut să spună autorul. Mi-aduc aminte de refrenul neîncetat ce ne suna la ureche ca studenți în medicină, când profesorul de anatomie ne repeta, ori de câte ori ne exprimam mai obscur:

— Ceea ce e bine gândit se poate exprima clar și vorbele vor veni dela sine.

S'a dus o campanie eroică și binefăcătoare de către regretatul Pisani, mai ales contra neologismelor și pocirii limbii. S'au găsit succesori, care continuă cu aceeași competență campania dar nu văd încă pe marii profesori ai neamului să declare războiul obscurantismului și bombasticismului, care ne fac să ne pierdem atâta vreme prețioasă ca, la urmă, să descoperim că nu am înțeles nimica, fiindcă este imposibil de înțeles — ieșind ideea turbure chiar din capul autorului și pe drum adică, dela cap la mână s'a mai turburat încă.

Un foarte activ colaborator al unui ziar, spre a nu lua decât 2 exemple dintr'un număr recent ia ca *Motto* o cugetare a lui Fr. Nietzsche: „*Anevoios urcat-a spiritul meu trepte; pomană plăcerii era învierea lui; viața i s'a furisat orbului în toiag*”.

E posibil că a fost și Nietzsche obscur, — cum sunt foarte adesea filozofii mari, spre dauna lor. Sunt și excepții, bunăoară Nichifor Crainic, I. Petrovici, care știu să exprime clar o idee, oricât de subtilă. Dar a lua un astfel de motto obscur și a zăpăci cu el pe cititor este o greșeală. Sau îl traduc așa, dacă am rumegat bine ce a vrut să spună autorul, ca să pot scoate bine ideea în relief, sau renunț la această idee, dacă n'o pot prinde în cuvinte clare. Tot în acel ziar apare o poezie (domeniul în care obscurantismul acesta dureros își serbează orgiile lui adevărate):

Cum se poate ca un pretins poet să scrie asemenea versuri încâlcite, care după ce sunt grozav de obscure, nici cel puțin nu rimează de loc? Cum se poate ca cel ce conduce o pagină literară a unui ziar cu vechi tradiții culturale să admită asemenea bazaconii? Păcat de vremea pe care a trebuit să ne-o pierdem cu cititul, căznindu-mă să înțeleg ceva, până să constat, că este absolut de neînțeles, căci autorul habar nu are nici ce vrea, nici cum să se exprime.

Am stat în Germania în 1937 câteva luni și mi aduc aminte de placate afișate la fiecare colț de stradă și la fiecare instituție publică: *Exprimă-te clar*.

Ziaristul Valeriu Făgărașanu, trecând, acum trei-patru luni prin acest oraș moldovean, a constatat că viața lui se desfășoară în același ritm patriarhal și că în ultima sută de ani nimic nu s'ar fi schimbat, nici în fondul nici în forma târgușorului.

Totuși, călătorul mai puțin grăbit și ceva mai atent, va remarca, dacă nu altceva, măcar casele care de care mai frumoase, mai curate și mai bine gospodărite, ale învățătorilor nemțeni.

Intre ele, văzui o vilă cu etaj și cu un parc de flori, ce-ar putea sta cu cinste în orice oraș european.

Și dacă-i vorba de Europa, apoi tot occidental s'ar chema că este și spitalul de Stat din acest târg, înălțat acum aproape un secol, deodată cu farmacia din vecini și cu „Școala de băieți No. 1”, vestită prin faptul, că între zidurile ei au învățat pe vremuri carte: Conta, Lambrior și marele Creangă.

În fața grilajului ei de fier, își mai târâsc zilele doar trei din cei șase

Casian R. Munteanu

de Gh. Petala

— Sfârșit. —

Imprejurările acestea pe de-o parte, pe de altă parte averșiunea veche în contra vitregilor stăpânitori, care-l făcuse cu mult înainte de începutul războiului să ia atitudine și să se îndrepte cu toate năzuințele sale spre Regatul vechiu — îl fac să treacă în România liberă, de unde telegrafiază în nemțește, fostului său comandant de regiment: „*Am onoarea a raporta că am aezertat. Casian R. Munteanu*”.

În vechiul regat, în acea epocă a neutralității, Casian R. Munteanu își reia activitatea de gazetar și luptător naționalist, când la *România Mare* și *Tribuna*, organ de propagandă susținut de refugiații ardeleni și bănățeni — când ca secretar al părintelui V. Lucaci la „Liga Culturală”, începând o întreagă acțiune, fie direct prin scrisori, fie indirect, pentru determinarea, fie a prizonierilor ardeleni din Rusia, fie a tuturor acelor Români ardeleni cu care ajungea în contact, să urmeze actul lui de răzvrătire și de înclonare în rândurile acelor din Vechiul Regat, care erau pentru intrarea în acțiune în vederea alipirii Transilvaniei și părților ungu-rene la vechiul regat.

Cu intrarea României în războiu, Casian R. Munteanu se înrolează voluntar — pentru ca după demobilizarea din primăvara anului 1918 să intre redactor la ziarul *România nouă* al prof. Onisifor Ghibu, din Chișinău, și apoi la ziarul oficial al Basarabiei, *Sfatul Țării*, având și o altă însărcinare la Tighina unde scoate gazeta proprie *Nistrul*, la care el scria toate articolele, toate informațiile, el le transcria cu litere chirilice și îi făcea și administrația.

Din nenorocire, sănătatea lui, care se dovedise a fi subredă încă din primele zile ale înrolării în armata ungară, se înrăutățea din ce în ce în acest timp la Tighina.

Cu toamna 1918, înfrângerea armatelor puterilor centrale și noua mobilizare a armatei române, Casian R. Munteanu a fost trimis de Marele Cartier Român, împreună cu alți 9 ofițeri români, ca informatori în diferite centre ale Banatului ocupat de Sârbi. Misiunea lui Casian Munteanu era ca, alegându-și un sediu central, să adune rapoartele celorlalți informatori și să le trimită apoi la București.

Eu să fiu la cenzură n'as cenzura nimic din ce se scrie pentru reînțregirea rapidă a țării dar aș fi nemilos cu asemenea bazaconii, pe care directorii ziarelor nu le pot opri, cine știe din ce considerațiuni.

Dr. M. Suciu-Sibianu

plopi eminescieni, pe care i-am văzut stând încă în picioare, în toamna anului 1941.

Vizavi de „plopii fără soți” stă pitită smerita cășcioară a Veronichii Micle, o ciupercă bojită, dar curată ca un păhărel. Inafară de-o placă, fixată pe-un părete din spre stradă, trei-patru ilustrații îngălbenite, tăiate de cineva din vreo revistă veche și-un album bătrânesc, în care iscălesc vizitatorii, nimic n'ar mai putea dovedi trecerea prin acest cuibușor, a dușoșilor, neuitaților, așa zice celebrilor îndrăgostiți.

Urită și culpabilă indiferență a contemporanilor și a urmașilor lor față de amintirea genialului poet și-a blondei sale muze inspiratoare!

Cine va face caz din această căsuță, o plăcută mărturie a dragostei nemuritoare dintre cei doi pasionați amanți?

*

Intre toate construcțiile nemțene, incontestabil cea mai frumoasă, mai so-

N'a mai putut să-și preia însă această însărcinare, n'a mai putut face drumul acesta în Banat pentru că boala, care-l mina mereu între timp, îl forțază să se interneze într'un sanatoriu. Aci l-am cunoscut și eu pe Casian Munteanu, imediat după încetarea războiului trecut, când suferințe comune ne purtau pe aceleași locuri de tăma-duire.

Înalt, brunet, cu o frunte luminată, cu fața palidă, cu doi ochi negri și vioi care te priveau în față, deschis, cu mustăcioara aceea de românaș senin, cu vorba caldă dar dărză, fără ocolișuri — Casian Munteanu te câștiga dela început, prin credința adâncă ce-l mâna, prin felul deschis de a-ți vorbi, prin trăirea zi de zi a crezului lui, a cărui împlinire îl preocupa mai presus de orice.

De pe patul de suferință, Casian Munteanu nu-și mai găsea astămpăr și aflase, în fine, mijlocul să nu șadă totuși inert ci să-și aducă partea lui de luptă bănățenească și în această țintuită împrejurare. De abia venit dela Tighina, dela ziarul lui *Nistrul*, scoate acum alt ziar, de data asta cu rosturi pentru cealaltă parte a pământului românesc, *Banatul*.

Cu îngrijiri pricepute, cu puterile organismului său rezistent, cu sprijinul prietenilor lui devotați — dintre care amintesc aici pe aceia pe care i-am cunoscut personal ca purtându-i de grijă: P. Nemoianu (din lucrarea căruia „Casian R. Munteanu, vieța și activitatea sa”, am luat și eu multe date biografice din acest articol), A. și I. Imbroane, Gh. Birăescu, prof. V. Popescu, apoi Oct. Goga, N. Iorga, V. Lucaci — Casian R. Munteanu, în țară și apoi la Palermo în Italia, reușise să se restabilească în stadiul unei lente dar sigure însănătoșiri. Un temperament ca al lui C. R. Munteanu nu se împacă însă cu drumul unei astfel de resemnări, și astfel la 12 Ianuarie 1921, reîntors în țară nici de un an, Casian Munteanu moare la Lugoj, la vârsta de 29 ani, fiind înmormântat în cimitirul local, în colțul opus cu al mormântului lui Victor Vlad Delamarina.

Deși mort de tânăr și deși mai întâiu om de acțiune și de luptă naționalist — Casian R. Munteanu, gazetar și luptător naționalist, a lăsat totuși și următoarele scrieri, care-i dau dreptul la un loc de cinste în galeria scriitorilor bănățeni:

„Atacul” — sau „Martiriul Cătanelor”, proză.

„Bătălia dela Mărășești”.

„Prin Basarabia românească”, impresii de călătorie.

„Pribeag” — poezii.

„Rai și Iad” — comedie.

In jurul portativului

Orchestra tinerețului din Ravensburg

de Lia Busuloceanu

Ca o solie a primăverii a sosit la Brașov acest mănunchiu de fete și flăcăi care au izbutit să realizeze cea mai bună orchestră tinerească a Reichului. „Cea mai bună”, au subliniat cei me-niți să ni-i prezinte; așa dar, realizarea aceasta fenomenală nu e singura la ei în țară. Se mai găseac acolo și alți tineri care, la aceeași vârstă fragedă (între 14 și 18 ani) și în aceleași împrejurări aparent nefavorabile cultivării artelor, își închină clipele libere unor atât de serioase studii muzicale. Rezultatul obținut e impresionant: un ansamblu atât de bine pus la punct, încât și-a putut îngădui performanța de a executa unul din concertele brandenburgheze de Bach, fără dirijor, cu o precizie în adevăr uimitoare. Ar mai fi multe altele de subliniat în interpretarea acestor copii sărguitori și talentați, dar dincolo de realizările lor muzicale, ni s'a părut impresionantă mai ales atmosfera morală pe care o aduceau. Nicio veleitate de succese personale, nimic ostentativ în reculegerea și seriozitatea cu care serveau muzica. Ținuta modestă și anonimul categoric al tuturor, te făceau să înțelegi mai bine de cât orice alte explicații că în țara lor asemenea realizări nu izvorăsc din ambiția succesului în public, ci dintr'o adâncă necesitate sufletească. Privindu-i și ascultându-i, te fura gândul la acele vechi familii în care, din tată 'n fiu, tradiția muzicală se moștenește ca un blazon de noblețe, și în care muzicanții sunt atât de numeroși încât pot alcătui între ei mici orchestre. Așa ne-a apărut și ansamblul din Ravensburg: O familie stăpânită de același cult adânc pentru frumos. Dacă e adevărat că printre ei se găseau și ucenici, onoare lor; toate mâ-nile conduceau cu aceeași finețe arcul, toate sufletele vibrau cu aceeași evlavie în efortul comun.

Fie ca asemenea exemple să nă rămână fără ecou prin locurile unde poposec.

Abonațiilor

le aducem aminte că nu trăim din subvenții.

Contractele și listele complete de cheltuieli, dovedes: că s'a cheltuiți cu clădirea acestor trei așezăminte suma totală de lei 471.371. Acum aproape un secol, această sumă era enormă, dar cercetătorul cinstit și obiectiv trebuie să aducă azi tributul său de admirație integrală, tuturor: ctitori, arhiteci și executanți, căci clădirile s'au dovedit a fi nu numai de-o soliditate de granit, dar ele reprezintă, ca înfățișare, încă și în ziua de azi, cele mai frumoase și monumentale edificii ale târgului.

Prin întreg trecutul ei, prin pleiadă sa de dascăli și în specie, prin o seama de foști elevi ai ei, ca Isăcescu, Lambrior, V. Conta, Ion Creangă și mulți alți moldoveni importanți, această cea mai veche școală primară din Moldova, a intrat triumfător în istoria culturală a țării, iar spitalul suspomenit, deservind odinioară nevoile sanitare ale întreg Nordului Moldovei, faima lui trecu prin Bucovina, până în Polonia, de unde avusese în repetate rânduri pacienți,

lidă și mai impozantă, ce-ar putea decora orice oraș al României, este spitalul, întemeiat acum aproape o sută de ani de Sfânta Mănăstire Neamțu-Secu. Când fu înălțată magnifica clădire, ea a cerut însă ctitorilor ei nu numai timp și bani, ci și un vast material de construcție.

Pregătirea pe îndelete a acestui material de ciădit a început încă în anul 1845. Din pricina luptelor date în jurul conducerii mănăstirii, a revoluției din 1848 și a opoziției ce o făceau evreii din târg, pentru locul unde se proiectase a fi înălțată zidirea, — fusese cimitir ovreiesc, — construirea spitalului a putut începe abia în 1848—49, domnul Moldovei fiind Grigore Ghica-Vodă, Stareț al mănăstirii Chir Neonil, arhitect germanul I. Fuchs, iar executant al lucrării și șef al muncitorilor, paharnicul Alexandru Costinescu.

Strângerea materialelor, concentrarea tuturor acestora și executarea lucrărilor: spital, școală primară, a durat opt ani, dela 1845—1852.

Carnet contemporan

de Aurel Marin

Unul din cei mai apreciați poeți de astăzi, d-l V. Voiculescu, a închinat, cu ocazia trecutului sărbători, un luminos colind Vânătorilor de Munte.

Vânătorii de munte s'au acoperit de glorie pe câmpul de luptă și continuă încă să cucerească cununi de lauri. Cine nu știe astăzi de Vânătorii de Munte.

Ei sunt ostașii deprinși cu traiul greu în munte, cu o rezistență deosebită dar și cu un suflet călit la focul muncii încordate.

Poetul li se adresează, în versuri înaripate, ca unor îngeri rătăciți în imensitatea Răsăritului.

Răspunsul e neted și plin de o mare reție simplă care impresionează:

— Deși'n munți ședem
Cu armele'n mâni
Ingeri nu suntem
Ci ostași români.

Prin zăpezi cât teancul
Cum ne-a prins Crăciunul,
Colindăm cu tancul
Și urăm cu tunul.

Crăciunul Vânătorilor de Munte, acesta a fost. Un Crăciun cu deosebire aspru.

Și gândurile noastre îi urmăresc cu iubire, pe drumurile primejdioase ale colindului lor, cu gândul la ferioșta întoarcere, la glorioasa întoarcere.

Vânătorii de Munte au deschis, cu faptele lor, porțile legendei.

Asociația profesorilor dela Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj-Brașov

Convocator

Domnii profesori, conferențieri și asistenți membri ai Asociației profesorilor dela Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj-Brașov sunt convocați la

adunarea generală extraordinară care se va ține în ziua de 7 Februarie 1944 la orele 12 a. m., în localul Academiei Comerciale.

În cazul când nu se va intruni numărul statutar de membri, adunarea se va ține în ziua de 15 Februarie 1944 la aceeași oră și în același loc, cu orice număr de membri prezenți.

ORDINEA DE ZI:

1. Ratificarea bugetelor pentru anul 1942 și 1943.
2. Aprobarea bilanțului, a contului de venituri și cheltuieli și descărcarea de gestiune pe anul 1942 și 1943.
3. Aprobarea proiectului de buget pentru anul 1944.

Brașov, 29 Ianuarie 1944.

Președinte
Dr. Ion Matelu

Secretar
Dr. Alex. Herlea

ce și-au redobândit, în acest spital, sănătatea pierdută.

De-o soliditate și masivitate unică, asupra cărora ultimul mare cutremur n'a lăsat nici cea mai mărunțată urmă — corpul principal al spitalului are două, catari, e construit în stil bizantin modern, cu fațada spre Sud-Vest, având o lungime de 78 și-o lățime de 21 m., iar înălțimea laturilor de câte 13.50 m. Cu 16 ferestre mari, de fiecare etaj, iar deasupra intrării 3 geamuri, cu săli mari și-un spațios coridor dinspre Nord.

În spatele clădirii principale, în aceeași lungime, se află pavilionul de izolare. Intreg spitalul e înconjurat de-un zid masiv de 300 m. iar în fața lui are un grilaj de fier de 60 m. Spitalul are o capacitate de 120 paturi.

Deasupra frumoasei intrări în spital, se găsește un paraclis, a cărui fațadă poartă următoarea inscripție, în rusești și în cirilice românești:

NOI nu avem subvenții dela nimeni.

Dintr'o arhivă secretă brașoveană

Statul polițist

de I. Bozdog

XXIII.

«Ocrotire morală» pentru Árpád.

Dacă în jurul ridicării și așezării monumentului Árpád pe Tâmpa au fost dela început neînțelegeri între guvern și primăria Brașov, dacă însăși serbările de inaugurare au fost boicotate de către Români și Sașii „verzi”, soarta lui a fost ocazie de multe conflicte între aceiași și mai târziu. Controlul trebuia făcut des, ca nu cumva „mâni nelegiuite să împietze” asupra simbolului istoric. Cheltuielile de pază însă primăria refuza să le acopere. În cele din urmă s'a angajat Ministerul de Interne care plătea lunar doi supraveghetori în acest scop. Totuși se întâmplau destul de des acte de profanare și deteriorare.

Așa, în vara anului 1900 căpitanul orașului, Farkas Mihály, cu Nr. 36/Res. raportează Prefectului că încă „în anul trecut o oarecare asociație de industriași a împodobit cu flori monumentul de pe Tâmpa. După auzite — un membru mai zelos, al cărui nume nu se mai poate constata — în hiperzelul său s'a urcat și le-a așezat în vârful paratrâșnetului. În urma acestui fapt vârful aparatului s'a aplecat sub nivelul monumentului și în această poziție nu-l mai poate apăra de trăsnet”. În urma încredințării verbale a prefectului, a rugat firma I. Both și Müller să-i facă un deviz de cheltuieli, pe care îl și anexează. (Nr. 36/Res. din 10. VII. 1900). Suma devizului, făcut la 23 Oct. 1899 este de 83 fl. 20 cr. și e înregistrat sub Nr. 572/900 la Prefectură tot la 10. VII. 1900.

Prefectul raportează Min. de Interne abia la 12 Iulie 1900, iar acesta cu Nr. 3150/Res. retrimite hârtiile ca să sonda de ce orașul Brașov este aplicat să suporte aceste cheltuieli? (24. VII. 1900).

Prefectul, cu Nr. 66/Res. la 28. VII. se adresează primarului Hiemesch Fr. rugându-l să preia orașul Brașov asupra sa cheltuielile de reparație ale monumentului, mai ales că primăria Brașov s'a angajat, în sfârșit, cu hotărârea sa Nr. 79 din 22 Martie că va îngriji monumentul.

Primarul răspunde la 7 Aug. cu Nr. 1069/1900 că informându-se pe cale confidențială, consilierii comunali nu-s dispuși să suporte nicio cheltuială cu întreținerea și repararea monumentului, iar primăria, fără aprobarea consiliului comunal, nu poate cheltui nimic. Orașul n'ar putea fi obligat la suportarea as-

torfel de cheltuieli, chiar dacă s'ar fi angajat la întreținerea monumentului, căci după raportul căpitanului orașului stricându-l nu s'au întâmplat în urma unui accident natural, ci din vina unei reuniuni a meseriașilor din loc. Aceasta este deci responsabilă de paguba cauzată.

Amărit de acest răspuns prefectul raportează cu Nr. 78/Res. Ministerului de Interne că consiliul comunal, în urma mai multelor sale hotărâri nu este aplicat să-și asume cheltuielile de întreținere ale monumentului, iar prin hotărârea Nr. 79 din 22 Martie s'a angajat numai la ocrotirea pioasă a statuii, după cum ocrotește și vicața și averea tuturor cetățenilor.

„Era de prevăzut, această declarație a orașului, căci față de preponderanța agitatorilor verzi din consiliul comunal, numai după lungi lupte am fost în stare să obțin ca orașul să se oblige la paza morală a monumentului, despre ce v'am avizat cu Nr. 939 din 23 Dec. 1899, 524 din 30 VI 1899 și 587 din 16 Oct. 1899”.

Cere suma dela Minister, căci altfel „dusă chestiunea în consiliu, nepatrioții sași „verzi” vor dovedi purtare scandaloasă”.

Căpitanului orașului li cere paza monumentului cu toate mijloacele ce-i stau la dispoziție. (Nr. 78/Res. 12 VIII 1900).

Căpitanul orașului se angajează la pază prin patrulă speciale. (Nr. 85/Res. 2 Sept.).

Ministerul de Interne cu Nr. 3501/Res. din 21 Aug. cere prefectului să facă prin oficiul tehnic devizul de cheltuieli necesare pentru reparație. (Nr. 89/Res.).

Serviciul tehnic cu Nr. 690 din 29 Aug. face devizul de 216 coroane, pe care prefectul le cere urgent. Aprobarea o primește la 15 Sept. cu Nr. 3779/Res.

La sfârșitul lunii Octomvrie șef-inginerul serviciului tehnic trimite socotile pentru reparaturi cu Nr. 764 (30 X. 1900) pe care prefectul le înaintează Min. de Interne la 2 Nov. cu Nr. 130/Res.

Și, iată-l pe patronul Imperiului milenar întărit pe poziția de pe Tâmpa printr'o reparatură suportată de Min. de Interne cu un plus de 50 coroane față de oferta firmei săsești.

Era și o chestiune de prestigiu față de cei ce nu-l puteau suferi și o mică protecție a mâinei de lucru naționale.

Pe-al nostru steag e scris unire...

de Ion Berclu

Continuare din pag. 1-a

încălzit sufletul și mi-a întinerit bătrânețele în acel mare moment de însuflețire. În sunetul lui un mănunchiu de studenți români au pornit la luptă pentru cultura națională; în sunetul lui, ostașii români au pornit la luptă pentru desrobirea neamului; în sunetul lui s'a înfăptuit unitatea națională”. (Analele Academiei Române, Șed nțele, 43, p. 9—10).

Să retrăim clipele mari ale trecutului nostru și să ne tragem din ele temelul actelor, vorbelor și faptelor noastre.

Noi am trăit aievea ceea ce visau viziionarii și luptătorii pentru unitate. Credința noastră în triumful dreptății și în revenirea la vechea unitate trebuie să fie mai puternică, oricât de crâncene ar fi vremurile și oricât de mare ar fi mulțimea celor fără credință.

Școlile țărănești

de dr. N. Căliman

Școlile țărănești pentru femei în județul Brașov vor fi ținute în următoarele comune: Bran, Moeciul de jos, Tohanul nou, Poiana Mărului, Vulcan, Holbav, Feldioara, Rotbav, Sita-Buzăului, Intorsura-Buzăului, Turcheș și Salung. În aceste comune duminicile între orele 11—5 d. m. vor ținea lecții conferențiarilor Astrei trimiși din Brașov. O altă dată pe săptămână (joia) vor ținea lecțiile intelectualii din comună. Partea practică de gospodărie va fi făcută odată pe săptămână de doamnele și domnișoarele intelectuale din comună. Lecțiile vor fi cele comunicate d-lor președinți ai Cercurilor culturale în programul pentru școlile țărănești pentru femei.

Cursurile vor începe la 6 Februarie și vor continua până la terminarea programului, 5—6 săptămâni. La 6 Februarie vor merge în județ următoarele echipe:

Bran, Moeciul de jos: Proto-pop A. Nistor, director I. Moșoiu, Dr. Crețu.

Tohanul Nou, Poiana Mărului: Dr. Stinghe, D-ra Dr. Bologa.

Vulcan, Holbav: Dr. Căliman, Dr. Suciu-Sibianu.

Feldioara, Rotbav: Prof. Dragos Navrea, D-na Dr. Mocanu, Dr. Bologa, Ing. Hoge.

Intorsura și Sita-Buzăului: Prof. N. Baboie, Prof. I. Bozdog și Dr. Sever Cărpinișan.

Pentru cheltuielile cu școala fiecare cerc cultural va primi la începerea școlii din partea Astrei Brașov 10—15000 Lei.

Domnii președinți ai Cercurilor culturale „Astra” sunt rugați ca, împreună cu toți intelectualii satelor, dintre care să nu lipsească administrația comunală, să ia toate măsurile pentru cea mai perfectă reușită a școlilor. Reușita și rezultatele bune ale școlilor depinde numai de înțelegerea și munca pe care o vor depune intelectualii satelor.

Depunerea declarațiilor de impunere pe exerc. 1944/45

Se aduce la cunoștința întreprinderilor comerciale și industriale, meseriașilor și profesioniștilor de tot felul că termenul pentru depunerea declarațiilor anuale prevăzute de art. 13 C. P. F. pentru impunerea de pe exercițiul 1944-1945, s'a prelungit până la data de 1 Martie 1944, conform Deciziei Ministeriale Nr. 282.232/1944.

După această dată orice declarație de impunere este tardivă și contribuabilii respectivi sunt pasibili de sancțiunile prevăzute de legea pentru așezarea contribuțiilor directe asupra veniturilor.

PAGINA MUNCITORULUI

murcă și lumină

Salutul nostru

de T. M. Welther

Pe vremuri i se spunea binețe și tâlcul lui era acela de prietenească dorință de bine.

Numai dușmanii nu se salutau între ei, pentru că, într'adevăr, aceștia nu-și puteau dori lucruri plăcute.

Dar în vremile cele mai vechi, oamenii se urau mai rar și mai domol decât cei de astăzi și de aceea, întâlnirile lor erau mai cordiale și mai rodnice într'ale prieteniei.

Așa era salutul pe vremuri: prilej de surâsuri și de cuvânt înfrățitor.

Pe măsură ce oamenii se îndepărtau tot mai mult de însemnătatea tainică a binețelor și făceau din întâmplătoarele lor întâlniri popasuri pentru limpezirea rosturilor sociale, salutul s'a învesmântat în obligativitate, schimbându-și însemnătatea de binețe.

Vă salut, am onoare sau hai noroc, vor fi fiind și ele cuvinte de întâmpinare prietenească, dar câtă depărtare dela acestea până la voinicescul bună ziua, cuprinzător și limpede ca o adevărată urare potrivită pentru toată lumea și pentru toate vremile...?

Ne-am deprins rău. Nu mai știm să salutăm. La: să trăiți, mai ridicăm de-o părere și căciula, la am onoare, facem numai mișcarea fôgăduitoare, dar lăsăm degetele să leșine pe strașina pălăriei, la hai noroc cliptim strengărește din ochi, dacă cel pe care îl salutarăm nu ne este nici șef și nici altă venerabilă cunoștință dela care am putea nădăjdui ceva.

Rândurile acestea nu au nimic dojenitor în ele. La urma urmei, felurile acestea de salut sunt născocite de noi pentru nevoile noastre și suntem liberi să le executăm așa cum ne vine mai la îndemână. Dar deasupra a-

NEDUMERIRI

de păr. Gh. Malene

Intr'una din zilele acestea posomorite de iarnă, mergând prin omătul care mi ajungea până la genunchi, mă îndreptam spre o casă unde aveam să fac o slujbă. Pe drum am întâlnit un muncitor care venea obosit dela fabrică. Și cum mie îmi sunt dragi oamenii aceștia, am deschis vorbă cu el. Și dintr'una într'alta, ajungem la întâmplarea cea mai de seamă din cartierul nostru: cununia religioasă a mai multor perechi care până acuma trăiseră necununăți.

Oare cununia religioasă este necesară pentru o familie care se înghebează prin hotărîrea de a viețui împreună a unui bărbat cu o femeie...? mă întrebă însoțitorul meu.

Cred că, dacă n'ar fi absolut necesară, nimeni nu s'ar fi gândit vreodată să o facă... îi răspund eu cu un aer de multă siguranță în voce.

Și fiindcă ochii lui mă priveau cu lumina dorului de a ști cât mai multe, am început să-i vorbesc mai departe: „Căsătoria civilă este un simplu contract, care nu e de loc potrivit cu legătura dintre două ființe omenesti. Contractele se fac pe pământuri, pe case, pe animale; dar pentru legătura dintre un bărbat și o fe-

meie, contractul acesta, bun pentru lucrurile neînsuflețite, nu mai este de ajuns și, mai ales, nu este demn. Pentru conviețuirea dintre doi oameni, care sunt ființe superioare dotate cu conștiință, cu judecată, cu sentimente, nu e potrivit contractul. Pentru această legătură se cere altceva cu mult superior. Se cere o legătură care să fie la înălțimea omului, care să arate că omul nu este o faptură din rândul animalelor sau al obiectelor neînsuflețite, ci are ceea ce nu mai are niciuna dintre viețuitoarele de pe pământ: duhul, care este scânteie dumnezeiască.

Scopul pentru care un om contractează legătura căsătoriei cu femeia pe care și-o alege, este precis: ajutorul reciproc, nașterea și creșterea copiilor. Dar pentru a trăinici și pentru a spiritualiza această legătură, ea trebuie să poarte pecetea de taină și de înălțare a lui Dumnezeu. În vremurile vechi, care erau nemăsurat mai bune și mai frumoase decât aceste pe care le trăim acum, căsătoria era un act religios care se săvârșea înaintea altarului și nu cunoștea forma civilă care se practică astăzi. Străbunii noștri nu înțelegeau cununia fără de preot, și viața le era senină cum noi nici nu mai cutezăm a visa a-

cum. Toate împlinirile lor purtau binecuvântarea lui Dumnezeu. Iar biserica era vie în inima și în viața lor întreagă. De n'ar fi fost așa, neamul nostru cel încercat nici n'ar fi avut cu ce răzbi până la răscrucea mare a zilelor de-acum. Toată omenia și toată viigoarea pe care o înfățișăm înaintea cutremurătoarelor încrâncenări ale veacului acestuia, tot prestigiul și toată îndreptățirea noastră la viață, le-o datorăm numai lor, străbunilor mărturisitori ai legământului dumnezeiesc.

De aceea e bine să ne apropiem de Biserică, să o împletim în viața noastră, clipă de clipă, să trăim din toată plinătatea sufletului nostru omenesc și — muncind într-o orândă pământului — să năzuim spre cele ale lui Dumnezeu.

În faptul căsătoriei, cel mai de seamă dintre faptele noastre pământești, este bine să chemăm mărturia puternică și mereu înălțătoare, a lui Dumnezeu.

Iar viața noastră să nu o risipim în bucurii și în tristeți deșarte, ci să o adunăm în miezul ființei noastre, acolo unde freamăta chemarea lui Hristos.

cestor convenționi, limba noastră și poporul nostru dela țară, păstrează tainicul salut de binețe: bună ziua.

Pe acesta să-l păstrăm așa cum ni l-au dăruit străbunii: curat și cuvințos.

Este cel mai frumos salut al nostru și singurul care ne înfățișează sufletește.

Bătrâneasca binețe a țărânului — oricâte amabilități am mai scorni sau am mai impru-

muta dela alții — rămâne cea mai cuprinzătoare și mai românească întâmpinare de prieten sau de frate.

Corurile muncitorești de odinioară

de T. Frăsineanu

Nu este multă vreme de când cele mai bune coruri ale bisericilor ardelenice erau alcătuite din formațiunile muncitorești ale „Sodalilor“.

Cea dintâi înfăptuire a meșteșugarilor români, încadrați în „Reuniunea Sodalilor“, era corul bisericesc.

Astfel încât — așa cum spunea d-l prof. I. Gârbacea într'una din trecutele prelegeri ale universității noastre — când se întâmpla cuiva să se găsească în vreun oraș străin și voia să se încredințeze dacă muncitorimea de acolo se afla încadrată în organizația Sodalilor,

nu avea altceva mai bun de făcut decât să intre în biserică orașului și să întrebe: — ce fel de cor răspunde liturghiei?

Dacă ansamblul coral aparținea altei categorii sociale sau era alcătuit din elemente intrunite de pretutindeni, din școlile sau din lumea cărturărească a orașului, atunci străinul putea fi sigur că în orașul acela muncitorimea nu se organizase încă.

Și nu mai întreba nimic. Căci cea dintâi respirație a „Reuniunii“, cea dintâi manifestare publică a muncitorilor deveniți „sodali“, era corul bisericesc.

Lucrurile s'au schimbat mult de atunci.

În formațiunile corurilor bisericesti de astăzi se vor mai fi găsit și câteva voci muncitorești. Dar despre un ansamblu coral de muncitori, care să răspundă slujbelor de fiecare duminică și să îndemne astfel și pe ceilalți camarazi de-ai lor pe drumul de regăsire și de împropătare sufletească al bisericii, despre un asemenea ansamblu coral nu mai poate fi vorba.

Muncitorimea ardeleană a uitat că cel dintâi organizator al ei, în vremuri de împilatoare stăpânire străină, a fost o față bisericască, cel mai puternic și mai luminat dintre ierarhii străbunelor noastre nădejdi, mitropolitul Andrei Șaguna.

Nu s'a aflat altul care să cuteze a înfrunta potopitoarea vrăjmașie a stăpânitorilor străini, pentru că nimeni nu purta în inimă și în minte atâta înălțime duhovnicească a neamului său.

Mitropolitul Andrei Șaguna a fost ierarh și organizator, deopotrivă de iluminat.

În vremurile acelea de început, când toate popoarele lumii se îndemneau în spre zarea nouă a indeletnicirilor meșteșugărești, Mitropolitul a ridicat stindardul muncitorilor români organizați. Și nu e de mirare faptul că muncitorii, ei înșiși, s'au strâns în preajma bisericii, organizând coruri și procesiuni religioase și aliniind, astfel, stindardul Reuniunii cu sfintele prapore ale credinții.

Punctualitatea

Printre deprinderile cele mai frumoase ale unui individ din orice tagmă ar fi el, este și punctualitatea. Ce poate fi mai frumos și mai sănătos pentru salariat și patron decât mulțumirea și punctualitatea, în toate, dintre cei doi. Acolo unde aceasta nu există, frecuşuri zilnice au loc și ceea ce e de conștat, e că și unul și altul n'au nimic de câștigat, ci de pierdut.

Una din cele zece porunci ale muncitorului, manual sau intelectual din orice branșă, trebuie să fie punctualitatea. E nespu de jenantă situația unui întârziat la serviciu. Privirile ironice, supărate sau mânioase ale celor din atelier sau birou, se îndreaptă spre el ca niște săgeți ce-l vor impunge în curând. Patronul află, șeful atelierului și al biroului știe, și-l pune pe întârziat într-o situație de inferioritate ce-l ridică plectul foarte serioase la retribuția muncii sale.

Poate că acel întârziat e capabil de o muncă intensă și de a scoate din mâinile lui lucruri frumoase, dar lipsa de punctualitate în prezentarea la serviciu, în terminarea unei lucrări, în îndeplinirea unui angajament luat, e suficientă ca să te compromită pentru multă vreme.

Obligația de a-ți potrivi așa fel lucrurile acasă și plecarea la serviciu la o așa oră încât să fi cu 15 minute mai înainte în atelier sau în birou, este demnă de urmat de oricine. De ținut minte însă, că exagerarea acestui punctualității, adică prezentarea la serviciu cu mult înaintea celorlalți colegi, fără să fi fost chemat de șeful atelierului, biroului, sau chiar de către patron, îți va crea în cel mai scurt timp un cerc de ură împrejur, deoarece nu oricine va putea să te întrecă sau să se țină în rând cu dumneata, care poate n'ar aceleași greutăți materiale acasă.

Moderațiunea și în această împrejurare se cere. Nici prea de vreme, dar mai târziu în niciun caz, iar dacă un incident neprevăzut te-a silit să întârziezi, mergi imediat și-ți cere scuze dela șef și te vei simți ușurat, ne mai putând nimeni să te suspecteze și să înșere verzi și uscate la urechile patronului.

Continuare în pag. 5-a

Mitropolitul Șaguna s'a mutat de mult dintre cele ale pământului acestuia, dar duhul lui stăruie și astăzi deasupra muncitorimii, pe care el a ocrotit-o și a îndrumat-o pe căile cele noi ale veacului.

E bine să ne amintim mereu despre lucrurile acestea și să luptăm împotriva uitării care impresară inimile noastre. Căci înafară de trecutele viețuiri ale neamului, noi nu avem altă îndemnuri și altă sprijinire.

Să ne întorcem în spre bunele năzuinți duhovnicești și toate neajunsurile vremii se vor îndrepta, căci dreptatea este dela Dumnezeu.

Și să nu căutăm temeiuri în vraștea zilelor de-acum, ci acestora să le răspundem cu îndemmurile cele vechi, pe care străbunii le-au zidit la temelii sufletului nostru.

Congresul gazetarilor ardeleni și bănățeni

Zilele de 29 și 30 Ianuarie a. c. însemnează nu numai un popas de reculegere și revedere frățească a tuturor gazetarilor ardeleni și bănățeni în drumul greu și migălos ce-l străbat, ci curățirea și reînnoirea forțelor lor sufletești prin contactul cu izvorul de cald patriotism al reprezentanților sufletului ardelenesc, care au ținut să-i primească și îmbrățișeze.

Șezătoarea din sala Prefecturii

Sâmbătă, 29 Ian. la orele 6 d. m., sala festivă a Prefecturii Sibiu s'a dovedit neîncăpătoare pentru numerosul public ce a participat la șezătoarea roboților scrisului ardelenesc.

D-l Dr. A. Buteanu, vice-președintele Sindicatului din Ardeal și Banat, a arătat răsul luminos al greii opere ce o săvârșesc gazetarii ardeleni în toate colțurile țării, unde soarta vitregă i-a constrâns să-și ducă zilele de surghiun. Greutățile acestuia sunt înfruntate de ei cu eroismul înaintașilor și din suferințele neamului ei știu să făurească un crez luminos și un program de luptă unitară a tuturor.

A urmat apoi conferința d-lui prof. univ. On. Ghibu despre trecutul presei ardeleni, vorbitorul făcând o succintă sinteză a tuturor eforturilor pentru crearea presei românești prin Ardeleni și insistând mai amplu asupra rolului presei și gazetarilor sibiieni.

D-l Iustin Ilieșiu a recitat apoi trei dintre cele mai reușite poezii ale sale, reînnoind asistenței fiorii dorului de plaiurile Ardealului robit.

Maiestrul Calboreanu dela Teatrul Național — a șgduit adânc inimile și a încordat pumnii asistenței prin recitarea „In Opressores” a lui Gh. Coșbuc. Vibrațiile inimelor au fost potolite și prefăcute într'un val de duioșie prin mîhnutul glas al d-lui Miron Neagu, — simpaticul editor dela Sighișoara — care a reușit să se impună ca cel mai fidel interpret al autenticului și frumosului doinei ardelenesti.

Pr. Ilie Dătanu a depănat apoi câteva fragmente din amintirile d-sale de gazetar la Tribuna din Sibiu. Graiul mulcom și sfătos de unchiș povestitor ne-a evocat oameni și timpuri din trecutul glorios al presei ardeleni.

D-l Grigore Popa, Copilu-Cheatră și pr. Spiridon au citit apoi versuri vibrante de hotăriri și nădejdi; după care d-l Bornemisa a adresat un cuvânt de mulțumire asistenței.

Slujba dela bisericile din Sibiu

a fost închinată memoriei gazetarilor luptători din trecut, pentru a căror odihnă sufletească s'au înălțat rugăciuni și parastase.

La sfârșitul liturghiilor s'a făcut un pios pelerinaj la bustul lui Gh. Barțiu, unde s'a depus o frumoasă coroană și'n tăcerea grăitoare a inimilor s'a luat îndemnul lui pentru zilele grele a luptelor de azi

Adunarea generală-festivă

La orele 11 $\frac{1}{2}$ d-l președinte Seb. Bornemisa a rostit un călduros cuvânt de deschidere, fixând în cuvinte clare și sugestive crezul și ținuta gazetarilor ardeleni, care nu vor slăbi lupta până la deplină reîntregire a granițelor României.

I. P. S. S. Mitropolitul Bălan al Ardealului în numele bisericii a salutat călduros adunarea generală, declarând că se simte acasă între tovarășii de breasla din care a făcut parte. Și azi continuă aceeași muncă apostolească prin graiu viu. Insuși Pavel, apostolul neamurilor, dacă ar trăi, ar intra azi în gazetărie ca să toarne și prin scris cuvântul credinței în inima neamului. Gazetarii se înclină și propovăduiesc marele ideal al neamului, cu care încălzesc și colibele sărăcăcioase și mințile cele luminate și luptă pentru marele țel al dreptății noastre naționale. Trăim nu

din renunțări, ci din afirmarea viguroasă a drepturilor ce ni se cuvîr: de a fi împreună toți fil neamului, între hotarele sfinte ce cuprind pe toți Români.

În numele armatei a rostit un vibrant discurs d-l general Macici, scoțând în evidență eroismul gazetăriei și gazetarului, care luptă în tranșeele neamului și este prezent și pe câmpul de onoare pentru credințele sale. Sala întreagă a ovaționat călduros timp îndelungat armata.

D-l Dr. Iuliu Hațieganu a salutat adunarea în numele Universității Clujului, arătând armele cu care înțelege să lupte pentru integrala dreptate a neamului alături de biserică și presă.

În numele județului d-l Prefect, iar în al municipiului d-l Primar au adus cuvânt de recunoștință ziaristilor adunați, fixând primarul ca o deviză a luptelor de astăzi lozincă: *ceterum censeo injustitiam delendam et nostram Napocam restituendam esse.*

S. Sa pr. Agârbiceanu a adus salutul „Astreii”, iar d-l Emil Ciuceanu — Consilier ministerial al Presei — a tălmăcit adunării toată dragostea și solidaritatea colegilor gazetari din București, arătând că vom lupta toți până vom „cucerii ce-avem de cucerit”.

D-l Dr. C. Hagea, secretarul general al Sindicatului, a citit apoi raportul general despre activitatea anului 1943, subliniind lupta dărzą dusă de Sindicat contra dușmanilor țării și soția de lumină și îmbărbătare împrăștiată în mulțime.

Noii membri de onoare

ai Sindicatului au fost anunțați prin încheierea raportului general.

La citirea numelor d-lor: Dr. Emil Hațiegan, conducătorul fraților din Ardealul robit, Dr. Iuliu Hațiegan, rectorul Univ. Cluj. Enea Hodos, nestorul gazetarilor ardeleni și Virgil Șotropa distinsul publicist de dincolo de granița fantomă și la caracterizarea activității lor, asistența a făcut o căldă manifestare de bucurie.

În numele noilor membri de onoare a mulțumit, adânc mișcat, d-l Dr. Iuliu Hațiegan, care a omagiat țărănimea și proețimea luptătoare ardelenă prin cei doi ascendenți ai săi, *tatăl preot și bunicul țaran* din Munți Apuseni, situându-i ca pietrele de razim ale neamului, care prin biserică, școală și țărănimea cuminte a scuturat jugul robiei și le va sdrobi și în viitor.

Adunarea s'a încheiat într'o atmosferă de emoție și înfrățire solemnă.

Alegerea noului comitet

După masă la orele 4 a avut loc ședința administrativă a Sindicatului, aprobându-se cu unanimitate toate lucrările și descărcându-se comitetul vechiu. S'a reales apoi ca președinte cu unanimitate însuflețită d-l Seb. Bornemisa.

Vicepreședinte: Dr. A. Buteanu.
Secretar general: Dr. Const. Hagea.
Econom: Cornel Codarcea.
Bibliotecar: I. Costea.

Consiliul Sindicatului: Aug. Popa, V. Netea, I. Breazu, Grigore Popa, Gavril Pop, Gh. Stoica, I. Th. Ilea, N. Ștefănescu, Bugarin și Boșca-Măișin, iar supleanți: Oct. Metea, C. Albu, C. Ceposu și V. V. Munteanu.

Consiliul ținându-și prima ședință a ales ca vicepreședinți pe d-nii: Dr. Aug. Popa și Grigore Popa.

Comisia de disciplină:

I. Colan.
I. Bozdog.
Al. Boitoș
I. Miclea.

Censori:

Iustin Ilieșiu.
Buzea Oct.
I. Chisăliță Severeanu.

I. Urcanu

Punctualitatea

Continuare din pagina 4-a

în mîntea căruța se va forma imediat o părere greșită despre tine.

Nu numai punctualitatea angajatului însă e necesară ci, mai ales, și aceea a patronului sau a șefului respectiv. În majoritatea cazurilor suntem informați că angajații de pretutindeni se sflesc a fi punctuali la serviciu, în lucrările primite, dar șefii și patronii, o spunem cu cea mai mare seninătate sufletească și numai cu dorința de a fi folositori, nu se silesc a fi totdeauna punctuali. Să se întrebe fiecare patron, mare sau mic, de câteori a fost punctual în plata salariului și achitarea celorlalte îndatoriri ce-l revin față de angajații săi? Un salariat care are, să zicem, zece mîl lei pe lună, își potrivește astfel socoteliile și cheltuielile ca să-l ajungă, ușor sau greu, suma aceea de bani până la întâi sau zăua a treia, cel mult a patra a lunii viitoare. În ce situație e pus însă acel salariat, dacă a trecut și zăua a șaptea, a zecea și uneori și trei-prezecea zi a lunii viitoare și el tot n'a primit plata serviciului. Ca patron care de sigur dispui de altfel de surse materiale și posibilități decât salariatul tău, îți pare un lucru de mică importanță, dar ce ceartă și bataie de cap e în familia micului tău salariat care nu mai știe cum să înnoade neville spre a urni pietroul zilei de azi pe mâne.

Deși, în timp ce obligativitatea angajamentului de a fi punctual trebuie să fie una din acele zece porunci ale sale, punctualitatea patronului trebuie să fie lege. Nu va avea nimic de pierdut, ci pe lângă buna faimă ce și-o va face în întreprinderea sa și în orașul unde se află, va putea pretinde cu toată autoritatea, punctualitatea în toate a salariatului său și o va avea chiar fără s'o impună.

Vasile V. Sassu

Parchetul Tribunalului Brașov Cererea înregistrată la Nr. 1193/1944

Domnule Prim-Procuror,

Subsemnata Costin Elena născ. Varză, refugiată din comuna Vâlcele jud. Trei Scaune, domiciliată în Comuna Arini jud. Brașov, vă rog să binevoiți a dispune îndeplinirea formelor legale pentru reconstituirea extrasului meu de botez fiind botezată cu numele de Elena, la data de 13 Februarie 1899 în biserică ortodoxă din Comuna Vâlcele, Jud. Treiscaune, de religie ortodoxă, din părinții Varză Gheorghe și Marla Varză născ. Nema, de religie ortodoxă, căsătorii legitime, născută la data de 2 Februarie 1899.

Propun martorii pe: Gheorghe Varză din Sita Buzău Nr. 459 și Cerghil Pop, domiciliat în Brașov, Str. Dr. Batulescu Nr. 3.

Cu stîmă
Costin Elena

Nr. 1193
10 Ianuarie 1944.

Noi, Primul Procuror al Tribunalului Brașov.

În conformitate cu dispozițiunile art. III din Decretul Lege Nr. 4062/940 referitor la reconstituirea actelor de stare civilă ale refugiaților din 14 Decembrie 1940, invităm autoritățile și persoanele care dețin extrasul sau alte înscrisuri referitoare la actul a cărui reconstituire se cere prin petițiunea de mai sus, să le depună la acest Parchet.

Prim Procuror,
A. Pințea
Secretar
A. Vâlceanu

Din cauza plecării, Părintelui
Alex. Florea din Vlădeni
vinde
stupi sistematici

Parchetul Tribunalului Brașov

Cererea înregistrată sub Nr. 610/1944

Domnule Prim-Procuror,

Subsemnatul Soare Nicolae, refugiat din comuna Zagon, jud. Trei Scaune, domiciliat în Brașov, Str. Nicolae Filipescu Nr. 41, vă rog să binevoiți a dispune îndeplinirea formelor legale pentru reconstituirea extrasului de naștere al fiului meu Ioan, născut în comuna Zagon, jud. Trei Scaune, la data de 5 Martie 1930, de religie ortodoxă din părinții Soare Nicolae și Marla Soare născ. Pușcaștu de religie ortodoxă, căsătorii legitime.

Propun martorii pe: Oprea Nicolae, Brașov Str. Rahovei Nr. 39 și Popazu David, Brașov, Str. Nicolae Filipescu Nr. 41.

Cu stîmă:
Pușcaș Marioara

Nr. 610/1944
21 Ianuarie 1944.

Noi, Primul - Procuror al Tribunalului Brașov,

În conformitate cu dispozițiunile art. III din Decretul-Lege Nr. 4062/940, referitor la reconstituirea actelor de stare civilă ale refugiaților, din 14 Decembrie 1940, invităm autoritățile și persoanele care dețin extrasul sau alte înscrisuri referitoare la actul a cărui reconstituire se cere prin petițiunea de mai sus, să le depună de urgență la acest Parchet.

Prim-Procuror

A. Pințea

Secretar
A. Vâlceanu

România

Corpul Portărellor Tribunalului Brașov

Dosar Nr. 755/943.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Ioan Drăgan, portărel, aduc prin aceasta la cunoștință că în ziua de 5 Februarie 1944 orele 15 p. m. se va vinde prin licitație publică juridică în Brașov, str. Toamnei No. 17, averea mobilă a debitorului Augustin Andrei, conștând din un birou, una mașină de scris și un strung, pentru încasarea creanței de 50.000 și cheltuielii în sumă de 1600 pentru despăgubirea creditorului Gheorghe Ducaru.

Licitația se va ține cu bani gata. Brașov, la 18 Ianuarie 1944.

Portărel
Indescifrabil

ROMÂNIA

Ministerul Justiției, Direcț. Judiciară

Publicațiune

D-l Gheorghe T. Floarcă, domiciliat în Brașov, Str. Spiru Haret Nr. 28, a făcut cerere acestui Minister de a fi autorizat să schimbe pe baza art. 10 numele său patronimic de Floarcă în acela de Florescu, spre a se numi Gheorghe T. Florescu.

Ministerul publică aceasta, conform art. 11, spre știința acelor care ar voi să facă opozițiune în termenul și condițiunile prevăzute de alin. 11 al zisului articol și de art. 3 din legea asupra numelui din 8 Aprilie 1936.

Ministerul Justiției
Direcțiunea Juridică

D-na Cornelia Boerlu, domiciliată în comuna Grd, județul Făgăraș a făcut cerere acestui Minister pentru copiii săi minori Mircea Horațiu Boamă și Petru Aurelian Boamă de a fi autorizat să schimbe numele său patrimonial de Boamă în acela de Boerlu, spre a se numi Mircea, Horațiu Boerlu și Petru Aurelian Boerlu.

Ministerul publică aceasta conform art. 11 din legea asupra numelui spre știința acelor care ar voi să facă opozițiune în termenul prevăzut de alin. II al zisului articol.

Informații

Abonamente de sprijin

Dr. Tiberiu Brediceanu, Directorul Operei Române, București	Lei 2500
Bazil Perția, farmacist, Feldioara	1000
Dr. Gheorghe Brătescu, medic, Feldioara	1000
Preot Elie Ioanovici, Feldioara	500
D-na Cecilia Iliescu, București	500
General Grigore Boerescu, Sinaia	500
Iosif Gheorghe, refugiat, Brașov	400

Teatrale

Miercuri 2 Febr. a. c. va avea loc în sala REDUTA reprezentația teatrală cu Vasiliu Birlic: *Topaze*, jucată de sute de ori cu casa închisă în Capitală.

Matineu la ora 4 d. m. și seara la ora 8.30.

Bilete la agenția teatrală Maria Băcilă. Telefon 35-37.

Lista de prețuri și eliberarea notelor de plată

Camera de Muncă Brașov atrage atențiunea tuturor meseriașilor care exercită, pe cont propriu, vreuna din meseriile cuprinse în tabloul No. 1 al D. L. pt. reglementarea calificărilor profesionale în industrie, că în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în art. 25 din legea pentru activarea producției, regimul prețurilor, reprimarea speculei ilicite și a sabotajului economic, publicată în Monitorul Oficial din 1 Mai 1943, sunt obligați să elibereze clienților lor note semnate pentru prestațiuni de serviciu până la 5000 lei, iar pentru prestațiuni de serviciu al căror preț depășește aceste sume, trebuie să elibereze facturi.

De asemenea, în conformitate cu dispozițiunile art. 26 aliniat 1 din aceeași lege, sunt obligați a afișa în ateliere listele sau ordonanțele de fixarea prețurilor.

Contravenienții la aceste dispozițiuni se pedepsesc cu amendă dela 5000-500.000 lei.

Pentru intrarea în legalitate a celor contravenienți se acordă un ultim termen până la data de 1 Martie 1944.

Biblioteca „Astrei” Brașov

este deschisă în fiecare zi de lucru, între orele 9-12 și 15-19. O sală de lectură bine întreținută, cu 40 de locuri, stă la dispoziția cititorilor. Secția de împrumut funcționează și ea.

Vase de cositor

farfurii, castroane, căni — înflorate — cumpără Muzeul „Astri” Brașov. De asemenea și orice obiect vechiu din industria casnică brașovenească (scheiană în deosebi).

Frontul diplomatic

de Mardare Mateescu

Evenimentele din America Latină

continuă să fie la ordinea zilei. După cum s'a putut vedea, guvernul dela Washington a reușit să impună Argentinei ruperea relațiilor cu puterile Axei, scoțându-se astfel de pe teren neutru ultimul stat mare al Americii de sud. Reacțiunea Berlinului față de acest act a fost cât se poate de calmă, aproape indiferentă. D-l v. Ribbentrop a afirmat că nici în vreme de războiu și nici în timp de pace ruperea acestor relații nu poate însemna un eveniment esențial pentru Germania.

Cucerirea frontului diplomatic în America de sud este o luptă începută de Statele Unite încă din anul 1938, cu ocazia congresului pan-american prezidat de d. Cordell Hull. De atunci și până acum guvernul nord-american s'a străduit să pună în practică programul „bunei vecinătăți” enunțat de d-l Roosevelt, obținând treptat, prin constrângeri de natură economică a sentimentul statelor mici și apoi ale celor mari din America sudică.

Faptul că guvernul din Washington — de acord cu cel din Londra — renunță să recunoască noul guvern bolivian, deși acesta a făcut declarațiile cele mai categorice în dorința de bună înțelegere cu aliații, dovedește încă o dată că cercurile din jurul Casei Albe înțeleg să aibă deplin control asupra politicii pan-americane, iar în aceste socoteli nu țin seamă de faptul că ating sfera de interese a finanței engleze.

Spania la rândul ei

este astăzi obiectul unui aprig războiu al nervilor. Dus cu mai puțină intensitate în trecut, războiul diplomatic care are loc la Madrid s'a accentuat în ultimele zile. De astădată provocarea pornește din partea Statelor Unite. Guvernul dela Washington a oprit transporturile de carburanți pentru Spania. Acest lucru a fost anunțat oficial, subliniindu-se că o măsură similară ar putea fi luată și din partea Mării Britanice — iar aluzia se referă probabil la trimiterile de alimente.

D. Jordana, ministrul de externe al Spaniei, după ce a scos în evidență faptul că măsura luată de Americani a venit în urma sugestiilor dela Londra, a ținut să precizeze încăodată politica pacifică dusă de Spania. În același timp, presa engleză reia cu vehemență comentariile privitoare la prezența unor unități din „Divizia Albastră” pe câmpul de operații din răsărit.

Sovietele se interesează de Spania

În aceeași măsură ca și Anglo-americanii. O corespondență din America relevă legăturile ambasadorului sovietic din Mexico, *Umanski*, cu cercurile emigranților spanioli. Sovietele n'au niciun interes ca Spania, din cauza legăturilor sale cu America latină și Statele Unite să fie inclusă în programul „bunei vecinătăți”. Din contră, Uniunea Sovietică are nevoie de Peninsula Iberică drept trambulină, pentru a răspândi după

războiul comunismul în America. De aceea bolșevicii fac presiuni energice asupra emigranților spanioli, silindu-i să activeze conform directivelor staliniene.

Problema polono-sovietică,

deși este socotită ca ajunsă la un punct mort, continuă totuși să dețină atenția presei de pretutindeni. Pe câtă vreme ziarele din Berlin socotesc declarațiile d-lui Eden ca o încercare abilă de a folosi fraze grele care nu spun nimic, iar comunicările d-lui Hull sunt socotite ca o devadă în plus despre nepăsarea Statelor Unite față de revendicările guvernului emigrant polonez, o revistă portugheză afirmă că nepăsarea anglo-saxonă „va transforma problema polono-sovietică într'un imens scandal politic internațional”. Motivul ar fi incapacitatea de a găsi o scuză pentru abdicarea dela garanțiile date Poloniei și de a aplica prevederile *Chartei Atlanticului*.

Interesant este că pe câtă vreme Moscova — potrivit comunicărilor d-lui Cordell Hull — ar accepta discuțiuni, dacă s'ar produce o remaniere a guvernului emigrant polonez și s'ar admite principial linia Curzon ca bază de delimitare, cercurile guvernului emigrant fac cunoscut că o asemenea remaniere nu este iminentă. Polonezii contează pe faptul că aliații își vor însuși punctul lor de vedere, de a socoti conflictul polono-sovietic ca unul aliato-sovietic. De aci trebuie să deducem și răceala cu care emigranții au primit versiunea sovietică asupra masacrelor dela Katyn, versiune ce trebuia să servească drept punct de apropiere cu guvernul dela Moscova.

Congresul dela Bari

în care s'a spus că se va hotărî soarta Casei de Savoia, a enunțat câteva principii de politică internă, dintre care reținem: *refacerea morală și materială a Italiei; edictul de abdicare imediată a regelui Victor Emanuel, care este răspunzător de evenimentele tragice printru care a trecut Italia; toate partidele ce au luat parte la congres să facă parte din guvern.*

Așa dar, cele șapte partide italiene de stânga și-au spus cuvântul în privința casei domnitoare italiene și au hotărât formarea unui guvern de refacere națională.

Politica internă anglo-americană

prezintă mereu detalii interesante. Astfel, în Anglia guvernul a fost viu atacat pe tema mizeriei ce domnește în India, unde asistența socială este lăsată la mijloace empirice. În același timp președintele Roosevelt a avut un nou conflict cu opoziția, pe tema votului soldaților. Pe câtă vreme opozițiunii cereau ca soldații să fie înscrși în listele electorale ale locului de domiciliu civil, președintele Roosevelt a taxat această pretenție

drept excocherie, voind proba ca soldații să voteze acolo unde se află.

Guvernul emigrant jugoslav

trece prin momente grele. Dorea să se apropie de soviete, punând un pact asemănător cu cel sovieto-cehoslovac, comisariatul ternelor sovietic n'a luat în seamă această propunere. În același timp se așteaptă o ruptură definitivă între generalul Mihailovici și aliații săi. Mihailovici face parte ca ministrul de războiu din guvernul regelui Petru. În schimb Tito face tot posibilul spre a obține recunoașterea oficială a aliaților, pe acceptarea în comitetul mediteranean.

De altfel Tito face prozel deoarece contele Mihail Karlović fost președinte de consiliu al Ungariei, cere întemeierea unei

Armata de partizani în Ungaria

îndemnând și celelalte popoare din Sudul Europei să se înroleze în mișcările conduse de „mareșalul” jugoslav. Criticând violent pe regele Horthy și „elementele semifeudale” din Ungaria, contele Karlović îndeamnă poporul maghiar „să spele rușinea arcașă asupra sa de numele lui Horthy. El pretinde exproprierea latifundiilor atacă în termeni violenți casta nobilitară ungară.

Situația pe fronturi

Frontul din Italia

care părea să se înviorzeze cu prilejul debarcării engleze la Sud de Roma, e prea puțin activ. Lupte cu caracter cal se dau atât în regiunea capului pod, unde sunt înregistrate oarecari progrese englezești, cât și pe vechea linie a frontului. Remarcabilă e activitatea aviației germane care lovește transporturile de aprovizionare.

Frontul din răsărit

Se constată o reactivare a sectorului dintre râul Pripet și râul Berezina, unde Rușii n'au reușit să obțină câștiguri terene. În sectorul nordic, în jurul Leningradului, aceleași lupte grele, nehotărâte. Lupte demne de reținut, în sectorul Cercasl și Bielaita Tercov, unde s'a înregistrat o breșă în liniile germane. Rezultatele sunt însă nehotărâte. Tot astfel în regiunea Bredicev, lupte de caracter local, nu lipsite de violență dar tot atât de nehotărâte.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
B R A Ș O V
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 40
Autorități și Societăți Lei 80
Membrii „Astrei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 20